

Da der i praksis har vist sig at være behov for en nærmere præcisering af retsformandens beføjelser under forberedende retsmøder i civile sager, herunder retsformandens adgang til at afvise bevisførelse, foreslås det udtrykkeligt fastslået, at retsformanden under forberedende retsmøder kan handle på rettens vegne. Beslutninger under domsforhandlingen skal derimod træffes af den samlede ret.

Den foreslåede bestemmelse svarer til reglen i kapitel 5, § 29, vedrørende kriminelle sager.

Til nr. 9

Ændringen er en konsekvens af forslaget om, at fristen for genoptagelse i tilfælde, hvor sagsøgte er dømt som udeblevet, foreslås fastsat til 1 år, jfr. bemærkningerne til nr. 10.

Til nr. 10

Sag anlægges ved sagsøgtes hjemting, og det er som følge af de store afstande i Grønland almindeligt, at sagsøger ikke tilsiges til det første retsmøde. Det vil derfor ofte være naturligt, at sagen viderebehandles, når sagsøgte udebliver, men der har vist sig også at være behov for, at sagen kan afsluttes ved en udeblivelsesdom afsagt af retsformanden. Det foreslås derfor i stk. 1, at retsformanden får adgang til at afsige udeblivelsesdom ved siden af den bestående adgang til at fortsætte sagens behandling ved den samlede ret.

Ifølge de gældende regler, jfr. kapitel 3, § 11, stk. 2 og 3, er adgangen til genoptagelse af en sag, hvor sagsøgte er dømt som udeblevet, betinget af, at sagsøgte har lovligt forfald, og at der fremsættes indsigelser, der kan være af betydning for bedømmelse af sagen. Dommen kan derimod i henhold til bestemmelsen i lovens kapitel 6, § 1, stk. 1, ankes til landsretten. For at hindre, at landsretten ved anke af en udeblivelsesdom i realiteten kommer til at behandle sagen som 1. instans, foreslås det, at der som i den danske retsplejelov gennemføres en begrænsning i adgangen til at anke en udeblivelsesdom samtidig med, at adgangen til genoptagelse af sagen udvides. I overensstemmelse med reglen i den danske retsplejelovs § 367 foreslås det således i stk. 2, at en sagsøgt, der er dømt af retsformanden som udeblevet eller uden at have svaret under en fortsat behandling af sagen, kan kræve sagen genoptaget inden 4 uger fra dommens forkyndelse. Indgives anmodningen senere, men inden et år efter afsigelsen, kan retsformanden undtagelsesvis bestemme, at sagen genoptages.

De foreslåede bestemmelser finder ligeledes anvendelse i tilfælde, hvor sagsøgte under sagen har fremsat modkrav mod sagsøger, og sagsøger efter at være blevet gjort bekendt med modkravet udebliver trods lovlig tilsigelse.

Om adgangen til at anke en udeblivelsesdom henvises til bemærkningerne til nr. 17.

Til nr. 11

Ifølge bestemmelsen i kriminallovens § 4 c kan en sag henvises til forfølgning i Danmark, såfremt gerningsmanden ikke er bosat i Grønland, eller gerningsmandens tilknytning til det grønlandske samfund i øvrigt har en sådan løsere karakter, at forudsætningerne for anvendelse af kriminallovens foranstaltninger ikke er til stede. Særreglen herom i retsplejeloven for så vidt angår Nord- og Østgrønland har således ikke selvstændig betydning og foreslås derfor ophevet.

Til nr. 12

De foreslåede bestemmelser i §§ 9 a–9 d om beslaglæggelse af postforsendelser m.m. og aflytning af telefoner følger den danske retsplejelovs §§ 786–89, men er tilpasset den øvrige grønlandske lovgivning og den administrative opbygning af postvæsen og televæsen i Grønland.

Til nr. 13

De foreslåede bestemmelser i §§ 13–18 f medfører en udbygning af reglerne om anholdelse og tilbageholdelse.

Ad § 13

Medens man i Danmark har noget strengere kriterier for varetægtsfængsling end for anholdelse, har man i Grønland hidtil haft samme regler for anholdelse som for tilbageholdelse, og politiet kan således alene foretage anholdelse af en person, der med føje kan sigtes for en forbrydelse, der kan medføre frihedsberøvelse. Anholdelsesgrundene har stort set svaret til de tidligere bestemmelser i den danske retsplejelovs § 780, stk. 1, nr. 2 a–c. Da de grønlandske retter kun i sjældnere, grove tilfælde dømmer til anbringelse i anstalt, i ungdomspension eller til ophold hos private, altså frihedsberøvelse som man fortolker dette begreb i Grønland, har reglerne om anholdelse formelt ikke kunnet bringes i anvendelse i de tilfælde, hvor der er tale om overtrædelse af kriminalloven eller af særlovgivningen, og hvor politiet har skønnet, at frihedsberøvelse ikke ville blive bragt i anvendelse.